

Dirk (61) kocht 'Middel X' voor als euthanasie aanvragen te moeilijk wordt. Toxicoloog waarschuwt: "Dit lijkt me niet zo pijnloos en vredig"

Zes zeventigers en een tachtiger staan in Nederland voor de rechter omdat ze honderden mensen 'Middel X' (*) bezorgd zouden hebben. Ook in België houden mensen het poeder achter de hand als alternatief voor een wettelijk geregelde euthanasie. "Het is als een brandpolis. Je hoopt dat je hem niet nodig zal hebben, maar het geeft een veilig gevoel dat je verzekerd bent", getuigt Dirk (61), die het jaren geleden al online aankocht. Toxicoloog Jan Tytgat waarschuwt: "Er bestaat geen tegengif of medicijn."

Ariane De Borger 12-04-24, 15:00 Laatste update: 12-04-24, 15:26

Bij leden van een criminele organisatie stelt een mens zich doorgaans wel iets anders voor dan zeven net geklede en gekapte dames en heren tussen de zeventig en de tachtig. En toch is dat een van de beschuldigingen tegen de zeven leden van Coöperatie Laatste Wil die deze dagen op de beklaagdenbank zitten in Nederland. Het Openbaar Ministerie legt enkelen onder hen daarnaast ook hulp bij zelfdoding ten laste, omdat ze mensen die ernaar vroegen ook een poeder verkochten waarmee ze zelf een einde aan hun leven konden maken.

(*) 'Middel X' wordt nooit bij naam genoemd om niemand op ideeën te brengen. "Maar het is niet moeilijk om te achterhalen wat het is als je een beetje informeert", zegt Dirk (61). Hij kocht het al jaren geleden, gewoon online. "Bij ons is er zelfs nog gemakkelijker aan te komen dan in Nederland. Je kan ook boeken bestellen waarin uitgelegd wordt hoe je de 'vredige pil' moet gebruiken en hoeveel."

Waarom zou je je zo'n middel aanschaffen in een land waar je volledig legaal euthanasie kan krijgen, uitgevoerd door een arts met kennis van zaken?

“Er is wel een euthanasiewet, maar politici kunnen die nog altijd terugschroeven”, getuigt Dirk. “Bovendien moet je ook nog een arts vinden die de euthanasie wil uitvoeren. Na de processen van enkele jaren geleden staan veel artsen daar niet voor te springen. Je kan afspraken over jouw levenseinde maken met je huisarts: als je er een kan vinden, want er is een tekort. En wat als je aangewezen bent op een groepspraktijk? Of als je terechtkomt in een ziekenhuis dat de procedure met een ‘palliatieve filter’ vertraagt als patiënten erom vragen? Of in een woonzorgcentrum dat euthanasie niet ziet zitten?”

Blijf op de hoogte

Krijg een melding bij belangrijke berichten over Breaking nieuws.

Het stoort me dat elke zelfgekozen beslissing over je levenseinde afgetoetst moet worden.

Dirk (61)

“Ze doen soms al moeilijk over pijnbestrijding en palliatieve sedatie, ondervond ik toen iets meer dan een jaar geleden mijn vader stervende was. De directrice stelde voor om de door de huisarts opgedragen pijnbestrijdende behandeling op te schorten en het ‘nog eens te proberen met paracetamol’, want ze had een ethisch dilemma.”

“Het stoort me dat - op de negatieve wilsbeschikking na, die ik iedereen aanraad - elke zelfgekozen beslissing over je levenseinde afgetoetst moet worden. Daarom grijp ik terug naar zo’n middel: je kan zelf beslissen. Dat poeder is mijn plan B als euthanasie aanvragen te moeilijk wordt.”

Hoe kwam je ermee in contact?

“Jaren geleden ben ik uit nieuwsgierigheid naar een uiteenzetting over zo’n middelen gegaan. Dat was in een hotel in Gent. Er waren tussen de vijftig en honderd aanwezigen en er was wat heisa over omdat gezegd werd dat het parket de bijeenkomst niet zou laten plaatsvinden.”

Het is als een brandpolis. Je hoopt dat je hem niet nodig zal hebben, maar het geeft een veilig gevoel dat je verzekerd bent.

Dirk (61)

“Maar de beloofde uitleg bleef grotendeels beperkt tot een voorzichtig overzicht van wat al dan niet toegelaten was: over het product werd weinig gesproken. Tenzij dan tijdens de pauze wanneer druk mailadressen uitgewisseld werden. Achteraf zijn we nog eens met een dertigtal mensen uit heel Vlaanderen samengekomen, met ook een arts erbij. Toen bleek dat je dat middel heel eenvoudig kan aankopen.”

“Dus dat deed ik: drie klikken op het internet en een betaalkaart klaarhouden, meer had ik niet nodig om dat middel thuisgestuurd te krijgen. Enkele dagen later werd het afgeleverd. Nu nog krijg ik wekelijkse reclame voor hun andere producten.”

Met aanbiedingen van Viagra en zo, door zo'n schimmige online apotheek?

“Nee, het is geen online apotheek of zo, maar een Engelse firma die onder andere chemische onderhoudsproducten verkoopt. Want het gaat om een product dat in die branche wordt gebruikt. Ik moest ook veel meer bestellen dan dat ik nodig heb voor de uitvoering.”

Het middel kan ernstige bijwerkingen hebben en er bestaat geen tegengif of medicijn.

Nederlandse Rijksoverheid

Oké. En nu?

“Zoiets kan je natuurlijk niet laten rondslingeren. Ik heb het dan ook opgeborgen op een veilige plek. Ik weet niet of ik het ooit ga gebruiken. En als ik het ooit wil doen, zal dat nooit in een opwelling zijn. Ik zal sowieso eerst zorgvuldig nagaan hoe ik tewerk moet gaan. Maar het geeft me een gerust gevoel dat het kan.”

“Dat is trouwens iets wat ik ook bij anderen hoor. In de groep met geïnteresseerden zat een dame van om en bij de tachtig, van wie de kinderen in het buitenland wonen en die het product ook gekocht heeft. Zij verwoordde het mooi: ‘dit middel heeft de rest van mijn leven gered’. Omdat ze nu kan verder leven met de zekerheid dat ze zelf kan beslissen wanneer het genoeg is geweest. Ik zie het als een brandpolis. Je hoopt dat je hem niet nodig zal hebben, maar het geeft een veilig gevoel dat je verzekerd bent.”

‘Middel X’: de alarmbellen gaan luid af als je het googelt

Nog voor je ook maar één zoekresultaat te zien krijgt, krijg je goede raad aangeboden als je ‘Middel X’ googelt: een telefoonnummer voor 24/7 crisishulp. Ook in Nederland gaan de alarmbellen luid aan het rinkelen als Middel X ter sprake komt. Daar ligt de dood van de negentienjarige Ximena in 2018 nog vers in het geheugen. Het meisje gebruikte het middel om uit het leven te stappen. Als gevolg daarvan [besloten de leveranciers van het middel om dat product niet langer aan particulieren te verkopen](#). Naar verluidt zou ook de leverancier waar onze getuige het kocht niet langer adressen in Nederland beleveren.

Ook op de website van de Nederlandse Rijksoverheid wordt er gewaarschuwd: “De term ‘Middel X’ staat voor een aantal giftige stoffen die onder andere gebruikt worden door de chemische industrie. Eén van die stoffen wordt door sommige mensen een geschikt zelfdodingsmiddel genoemd. Een (poging tot) zelfdoding met deze stof verloopt niet altijd zonder pijn. Het middel kan ernstige bijwerkingen hebben en er bestaat geen tegengif of medicijn.”

Toxicoloog Jan Tytgat (KU Leuven): “Niet het meest pijnloze middel”

De doodstrijd kan uren duren, beaamt ook professor Jan Tytgat (KU Leuven). © Joel Hoylaerts / Photonews

“Met de benaming ‘Middel X’ worden eigenlijk twee stoffen aangeduid”, legt Tytgat uit. “Het gaat om stoffen die een biochemische vergiftiging veroorzaken. Ze veroorzaken zuurstoftekort in de cellen en omdat cellen niet zonder zuurstof kunnen, zullen mensen die een bepaalde dosis genomen hebben eerst buiten bewustzijn geraken, waarna coma en een hartstilstand volgt.”

Is dat een vredige dood?

“Er is natuurlijk niemand die het kan navertellen, maar ik heb er mijn twijfels bij. Als cellen met zuurstoftekort kampen, gaan ze heel snel signaleren dat er iets misloopt. Door pijn, stuip trekkingen, een onregelmatige hartslag, sterke hoofdpijn. Dat lijkt me niet erg pijnloos en vredig. Er zijn toch wel andere middelen waardoor mensen die een einde aan hun leven willen maken, minder pijn lijden. Dat weet ik vanuit mijn ervaring van dertig jaar.”

De Nederlandse overheid waarschuwt ook dat de doodstrijd uren kan duren.

“Dat klopt, ja. De kans bestaat dat die middelen snel werken als je ze op een nuchtere maag neemt, maar naargelang de maagvulling kan het trager gaan.”

Er is géén kant-en-klaar tegengif.

Jan Tytgat

Op de verpakking van het product staat een verwijzing naar het antigifcentrum. Maar volgens de Nederlandse overheid is er geen tegengif of medicijn dat de werking kan tenietdoen.

“Er is in ieder geval zeker geen kant-en-klaar tegengif. Als je spijt krijgt, zou je ook al heel snel moeten kunnen laten ingrijpen. De spoeddienst kan dan nog een en ander proberen, maar het hangt af van de dosis en de maagvulling of ze echt nog iets kunnen doen om je leven te redden.”

Iemand met slechte bedoelingen zou het ook kunnen gebruiken om iemand anders te doden ...

“Ik heb geen weet van zo’n gevallen. En het is zeker geen middel dat niet opgespoord kan worden. Een wetarts zal de typische verkleuringen door het zuurstoftekort wel opmerken en verder onderzoeken.”